

DET KONGELIGE
ARBEIDS- OG SOSIALDEPARTEMENT

Statsråden

Stortingets president
Ekspedisjonskontoret
Stortinget
0026 Oslo

Deres ref

Vår ref

Dato

17/2073

14. juni 2017

**Svar på spørsmål nr. 1243 til skriftlig besvarelse – fra
stortingsrepresentant Audun Lysbakken**

Stortingsrepresentant Audun Lysbakken har stilt følgende spørsmål til skriftlig besvarelse:

"Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til skriftlig besvarelse til Arbeids- og sosialministeren:

For tredje år på rad velger regjeringen å innrette trygdeoppgjøret sånn at pensjonistene taper kjøpekraft. Hvor mange pensjonister er det som har tapt penger hvert år i alle disse tre årene, og hvor mye er utviklingen i kjøpekraft over de siste tre årene for en enslig folketrygdpensjonist med pensjon på fra 180 000 og oppover, delt i intervaller på 10 000 kroner."

Svar:

Innledningsvis vil jeg understreke at regulering av pensjoner mv. skjer i henhold til regler fastsatt i lov og forskrift. Reglene ble vedtatt av et bredt flertall på Stortinget i 2009, og ble innført 1. januar 2011 som en viktig del av pensjonsreformen. Det er derfor ikke slik at regjeringen innretter eller kan innrette trygdeoppgjøret slik at pensjonistene taper kjøpekraft.

Pensjonsreformens formål er å styrke pensjonssystemets bærekraft. Reguleringen av alderspensjoner er et av hovedelementene i reformen, og er godt begrunnet med at pensjonistenes inntektsutvikling skal stå i forhold til de yrkesaktives inntektsutvikling i både oppgangs- og nedgangstider. I perioder med svak lønnsvekst, som vi har hatt de siste tre årene, vil derfor også pensjonistene få svakere inntektsutvikling. I enkelte år kan dette også gi negativ reallønnsutvikling.

Som følge av pensjonsreformen vil yrkesaktive i fremtiden måtte stå lenger i jobb for tilsvarende ytelser som dagens pensjonister. I et generasjonsperspektiv bidrar reformen til rettferdig byrdefordeling mellom generasjoner. Dette betyr at belastningen på de yrkesaktive ikke blir for stor. Ikke minst når det etter hvert blir mange flere pensjonister. Det vil være helt feil, og kan svekke oppslutningen om pensjonsreformen, dersom vi skal øke byrdene på de yrkesaktive i perioder med svak lønnsvekst.

Som følge av reguleringen alene kan jeg til opplysning nevne at alderspensjon (høyere enn minstepensjon) under utbetaling økte med 1,16 prosent fra 1. mai 2015, med 2,01 prosent fra 1. mai 2016 og med 0,38 prosent fra 1. mai 2017. Minste pensjonsnivå (minstepensjonen) har i disse årene økt med henholdsvis med 1,42 prosent fra 1. mai 2015, med 2,28 prosent fra 1. mai 2016 og med 0,55 prosent fra 1. mai 2017.

Gjeldende regler for regulering av alderspensjon under utbetaling har medført en årlig regulering lavere enn prisvekst i 2015 og 2016, og det ligger an til at dette også vil gjelde for 2017. Realveksten i alderspensjon blir i tillegg påvirket av andre faktorer, blant annet økt opptjening, endret uttaksgrad, endret sivilstand og virkninger av regelendringer. I tillegg blir pensjonistenes kjøpekraft også påvirket av endringer i skattereglene. Økt grunnpensjon for gifte og samboende og økt minstepensjon for enslige fra 1. september 2016 førte til at enslige med pensjon over minste pensjonsnivå er den eneste gruppen med pensjonister som kan få hatt negativ realvekst i pensjonene i alle årene i perioden 2014–2017. Arbeids- og velferdsdirektoratet opplyser at det i mars 2017 var om lag 317 000 enslige alderspensjonister med pensjon utover minstepensjonen. Direktoratet har videre anslått hvor mange i denne gruppen som ikke har hatt andre endringer i pensjon enn det som følger av reglene for regulering i hele perioden, og opplyser om at det er om lag 161 000 personer som vil ha negativ realvekst i pensjonen før skatt for hvert år i perioden 2014–2017.

Prosentvis realvekst i alderspensjonen for en enslig alderspensjonist varierer bare mellom henholdsvis minstepensjonister og alderspensjonister med pensjon utover minstepensjonen. Utover dette er prosentvis realvekst den samme i de ulike inntektsintervallene.

Tabell 1 viser anslag for realvekst i alderspensjonen før skatt fra 2014–2017 (det vil si for årene 2015, 2016 og 2017) for henholdsvis enslige minstepensjonister og enslige alderspensjonister med pensjon utover minstepensjonen.

Pensjonistene har imidlertid fått betydelig skattelette over samme periode, noe som trekker i retning av økt kjøpekraft. Samlet skattelette i perioden 2014 til 2016 var på om lag 2,5 milliarder kroner for alderspensjonistene. Dette utgjør i gjennomsnitt rundt 2 800 kroner pr pensjonist. I forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett foreslo regjeringen å øke minstefradraget for alderspensjonister, noe som gir en skattelette på 840 millioner i 2017.

Tabell 1. Anslag for vekst i alderspensjonen før skatt for enslige fra 2014 til 2017, som følge av ordinær regulering av pensjon. Prosent

	Nominell vekst, 2014–2015	Nominell vekst, 2015–2016	Nominell vekst, 2016–2017	Nominell vekst, 2014–2017	Realvekst før skatt 2014–2017
Enslig alderspensjonist med pensjon utover minstepensjonen	1,72	1,73	0,92	4,43	-3,21
Enslig minstepensjonist (inkludert satsendringer)	1,99	2,76	3,35	8,31	0,39

Med hilsen

Anniken Hauglie